

Decyzja
Prezydium KK
nr 92/24

ws. opinii o projekcie ustawy o Radzie Fiskalnej

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” przedstawia opinię o projekcie ustawy o Radzie Fiskalnej.

Celem projektu jest powołanie Rady Fiskalnej, która ma pełnić funkcję niezależnej instytucji fiskalnej zgodnie z dyrektywą Rady 2011/85/UE z dnia 8 listopada 2011 r w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich (Dz. Urz. UE L 306 z 23.11.2011).

Prezydium KK zgłasza następujące uwagi do projektu ustawy:

- 1) Negatywnie należy ocenić brak możliwości konsultowania średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego, w tym ścieżkę wydatków wiążącą na okres co najmniej 4 następnych lat, przed opublikowaniem i przesłaniem analizy do Komisji Europejskiej przez stronę rządową.
- 2) Art. 4 – brak jest w uzasadnieniu informacji, która niezależna instytucja fiskalna w Polsce będzie sporządzała wieloletnie prognozy makroekonomiczne w nawiązaniu do dodanego art. 8a ust. 5 a dyrektywy Rady (UE) 2024/1265 z dnia 29 kwietnia 2024 r. zmieniającej dyrektywę 2011/85/UE w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich (dalej zwana dyrektywą).
- 3) Wątpliwości budzi zapewnienie, że Rada Fiskalna będzie niezależną instytucją, ponieważ art. 9 ust. 2 stanowi, że członek Rady wyznaczony przez Ministra Finansów pełni funkcję Przewodniczącego Rady. Jednocześnie Przewodniczący Rady kieruje jej pracami (art. 15), reprezentuje Radę na zewnątrz oraz zwołuje i przewodniczy posiedzeniom Rady.
- 4) Art. 15 ust. 2 i 3 oraz art. 19 ust. 3 - Rada powołuje ze swojego grona Zastępcę Przewodniczącego Rady, Zastępcę Przewodniczącego Rady zastępuje Przewodniczącego Rady w przypadku nieobsadzenia funkcji Przewodniczącego Rady oraz w czasie jego nieobecności - przypisuje się dużą rolę także zastępcy Przewodniczącego Rady szczególnie jeżeli funkcja Przewodniczącego nie będzie

obsadzona. Dodatkowo zastępca Przewodniczącego będzie pomagał Przewodniczącemu Rady w kierowaniu Biurem Rady w związku z tym zasadnym jest dookreślenie jaką większością będzie podejmowana decyzja o wyborze zastępcy przewodniczącego przez Radę.

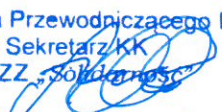
- 5) Art. 16 - uchwały lub przynajmniej Komunikaty z posiedzeń powinny być przekazywane do publicznej wiadomości.
- 6) Art. 17- należy doprecyzować co w szczególności będzie musiał objąć regulamin.
- 7) Zgodnie z dodanym do dyrektywy art. 8a ust. 4b, niezależne instytucje fiskalne powinny mieć zdolność do terminowego podawania do wiadomości publicznej swoich ocen i opinii - brak takiego rozwiązania w projekcie ustawy.
- 8) Krytycznie należy ocenić zmiany zaproponowane w art. 16 ustawy o Radzie Dialogu Społecznego. Brak jest terminu do kiedy strona rządowa przedstawia wstępną prognozę podstawowych wielkości makroekonomicznych stanowiących podstawę prac nad projektem ustawy budżetowej na rok następny. Nie wiadomo w związku z tym ile czasu będą mieli partnerzy społeczni na analizę danych oraz konsultację ze swoimi strukturami. Poza tym ustawodawca pomija w art. 16 obecnie obowiązującej ustawy o RDS możliwość wyrażenia opinii przez strony i ewentualnie kolejno przez poszczególne organizacje.
- 9) Krytycznie należy ocenić wykreślenie z kompetencji Rady Dialogu Społecznego konsultacji założeń budżetu państwa. Brak możliwości konsultowania założeń budżetu państwa przez Radę na rok kolejny i całego trybu negocjacji jest oburzający i niezgodny z deklaracjami Rządu, że kompetencje Rady Dialogu Społecznego nie będą zmieniane w związku projektowanym powstaniem Rady Fiskalnej.
- 10) W art. 32 projektu ustawy projektodawca nie przedstawił uzasadnienia co do różnych terminów kadencji pierwszego składu rady w przypadku członków wyznaczonych przez Prezydenta, kolegium NIK, sejmową komisję właściwą do spraw budżetu, Ministra Finansów, przedstawicieli reprezentatywnych organizacji związkowych, przedstawicieli reprezentatywnych organizacji pracodawców oraz przedstawicieli ogólnopolskich organizacji jednostek samorządu terytorialnego. Dla przykładu pierwsza kadencja trwa 6 lat dla przedstawicieli powołanych przez Prezydenta RP, sejmową komisję do spraw budżetu, Ministra Finansów, natomiast tylko 2 lata dla przedstawicieli reprezentatywnych organizacji związkowych i organizacji pracodawców.

- 11) Prezydium KK zwraca uwagę na możliwy konflikt terminów opiniowania dokumentów (art. 4 ust. 2). Z jednej strony minister przekazuje dokumenty i wyznacza 14-dniowy termin na przedstawienie opinii, który w szczególnie uzasadnionym przypadku może być skrócony do 7 dni (art. 4 ust. 1 pkt 6 projektu ustawy). Z drugiej strony – jednostka lub podmiot, które mają udzielić informacji niezbędnych Radzie do wykonania swoich zadań, również będą miały termin 14 dni od momentu otrzymania żądania (art. 6 projektu). Termin ten może ulec wydłużeniu do 30 dni, w przypadku braku możliwości udzielenia żądanej informacji. Taka sytuacja uniemożliwi wykonanie opinii przez Radę Fiskalną w wyznaczonym terminie.
- 12) Prezydium KK podkreśla pilną potrzebę przeprowadzenia przez Ministra Finansów szkoleń dla partnerów społecznych Rady Dialogu Społecznego i ekspertów w zakresie średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego.

Gdańsk, 26 czerwca 2024 r.

Prezydium KK

NSZZ „Solidarność”

Zastępca Przewodniczącego KK
Sekretarz KK
NSZZ „Solidarność”

Grzegorz Adamowicz